

Dnr Af 2017/0002 6317
Datum: 2017-03-01

Datum
2017-02-28

Avsändarens referens:
26869/2016 Jonas Widell Socialstyrelsen

Svar på remiss från Socialstyrelsen angående Socialstyrelsens föreskrifter om legitimation för yrke inom hälso- och sjukvården vid utbildning från tredjeland

Arbetsförmedlingen välkomnar de ändringar som genomförs under 2016 och 2017 för hur legitimationer erkänns för personer utbildade utanför EU/EES. Detta stärker rättssäkerheten och förutsägbarheten. Tidigare har handläggning i stora delar baserats på Socialstyrelsens praxis vilket har skapat en osäkerhet i processen.

Arbetsförmedlingen har sammanfattningsvis följande tre synpunkter:

- Arbetsförmedlingen anser att det är önskvärt att utreda möjligheterna att också bedöma kompetens hos individer som helt eller delvis saknar utbildningsdokumentation.
- Arbetsförmedlingen anser att det är lämpligt att förtydliga att det för ensamrättsyrkena krävs ett särskilt förordnande från Socialstyrelsen för att få utöva yrket under den praktiska tjänstgöringen.
- För att inte en anställning och ett anställningsstöd ska behöva avbrytas så efterfrågar Arbetsförmedlingen en möjlighet att det särskilda förordnandet sträcker sig över något längre tid än den praktiska tjänstgöringen. Detta skulle möjliggöra att Socialstyrelsen efter den praktiska tjänstgöringen hinner fatta beslut om legitimation innan anställningen löper ut.

Möjligheten att genomföra kunskapsprov för samtliga 21 legitimationsyrken är välkommen då kraven på utbildningsdokumentation därmed minskar. När det gäller 5 § i den föreslagna föreskriften så har samarbetet mellan Socialstyrelsen och

Datum
2017-02-28

Universitets- och högskolerådet (UHR) lyfts i tidigare utredningar¹ när det gäller frågan om att få sin utbildningsdokumentation granskad. En kvarstående utmaning är hur myndigheterna kan bedöma kompetens hos individer som helt eller delvis saknar dokumentation. UHR fick under 2016 regeringsuppdraget att göra utbildningsbeskrivningar för individer som har avslutad högskoleutbildning men som saknar eller har bristfällig dokumentation. Arbetsförmedlingen är positiv till den dialog som finns mellan Socialstyrelsen och UHR om möjligheten att sådana utbildningsbeskrivningar kan ligga till grund till beslut enligt § 5 i föreskriften. Det är få individer som helt saknar utbildningsdokumentation men om det är möjligt att även dessa kan få sin kompetens prövad som grund för legitimation så är det positivt.

När det gäller § 7 i den föreslagna föreskriften är det viktigt att individen, när det gäller ensamrättsyrkena², har ett särskilt förordnande från Socialstyrelsen att få utöva det aktuella yrket under den praktiska tjänstgöringen. Den praxis som gäller i dagsläget är att arbetsgivaren inför en praktisk tjänstgöring, för exempelvis en apotekare, läkare eller tandläkare, ansöker till Socialstyrelsen om ett särskilt förordnande för att personen i fråga ska kunna få tillåtelse att utöva det aktuella yrket under en begränsad tid. Man kan uppfatta följande lydelse i § 7 *"I de fall Socialstyrelsen har beslutat att sökanden ska göra ett kunskapsprov enligt 6 §, ska han eller hon fått godkänt på det innan ett beslut om praktisk tjänstgöring fattas och tjänstgöringen påbörjas."* som att en arbetsgivare, utan att söka till Socialstyrelsen om ett särskilt förordnande, kan besluta/erbjuda praktisk tjänstgöring efter godkänt kunskapsprov vilket sannolikt inte är Socialstyrelsens avsikt med formuleringen. För att undvika att arbetsgivare anställer obehöriga under den praktiska tjänstgöringen kan det finnas anledning att i föreskriften förtydliga behörighetsfrågan, exempelvis genom en formulering att individer som genomgår praktisk tjänstgöring inom ensamrättsyrken måste ha ett sådant särskilt förordnande som avses i aktuell föreskrift. För läkare gäller exempelvis SOSFS 2000:6 *"Socialstyrelsens föreskrifter om särskilt förordnande att utöva läkaryrket för icke legitimerade läkare"*. Det kan annars finnas risk att individer tjänstgör som exempelvis läkare under praktisk tjänstgöring trots att man inte har ett sådant bemyndigande från Socialstyrelsen. Detta kan i sin tur leda till att den praktiska tjänstgöringen underkänns och att Socialstyrelsen eventuellt ifrågasätter individens lämplighet att utöva yrket eftersom man tjänstgjort utan att vara behörig. Detta är potentiellt också en risk för patientsäkerheten. I detta sammanhang kan det också vara bra att förtydliga om ett sådant förordnande från

¹ OECD: Working Together: Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Sweden, 13 maj 2016 och RiR 2011:16 Statliga insatser för akademiker med utländsk utbildning, 4 juni 2011.

² D.v.s. apotekare, barnmorskor, läkare, receptarier och tandläkare.

Datum
2017-02-28

Socialstyrelsen krävs för yrken som enbart har skyddad yrkestitel, som exempelvis sjuksköterska, och inte är ensamrättsyrken. Detta skulle skapa tydlighet både för den enskilde individen, arbetsgivaren och för Arbetsförmedlingen.

En angränsande fråga gäller längden på det särskilda förordnandet. Arbetsförmedlingen efterfrågar en lösning där det blir enkelt för arbetsgivaren/vårdgivaren att anställa och använda anställningsstöd. För att inte en anställning och ett anställningsstöd ska behöva avbrytas är det lämpligt att det särskilda förordnandet sträcker sig över något längre tid än den praktiska tjänstgöringen. Om den praktiska tjänstgöringen är sex månader vore det bra om det särskilda förordnandet är exempelvis sju eller åtta månader. Då skulle Socialstyrelsen hinna utreda frågan om personen får legitimation inom yrket innan det särskilda förordnandet löper ut. Detta skulle innebära att arbetsgivaren inte behöver avbryta anställningen och anställningsstödet.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mikael Sjöberg. Ärendet har föredragits av Mattias Eilola och Joel Hellstrand. I den slutliga handläggningen har direktören vid Avdelningen Rehabilitering till arbete Henrietta Stein deltagit.

Mikael Sjöberg

Generaldirektör

Mattias Eilola

Kvalificerad handläggare

